

Asia: VN/1227/2024

Hallituksen esitys jatkuvan oppimisen digitaalista palvelukokonaisuutta koskevaksi lainsäädännöksi

Osaamistiedot

Onko ehdotettu laki valtakunnallisesta jatkuvan oppimisen osaamistietovarannosta selkeä? Jos ei, mikä siinä on epäselvää?

Ehdotettu laki on pääosin selkeä, mutta jotkut käsitteet kaipaavat tarkennusta. Lainsäädäntötasolla tulee määritellä mitä tarkoitetaan tutkinnon osilla eri koulutustasoilla. Lisäksi EU:sta tuleva käsite ”microcredentials”, pienet osaamiskokonaisuudet, on vielä määrittely- ja pilottivaiheessa.

Onko teillä huomioita osaamistietojen hyödyntämismahdollisuuksista ja reunaehdoista pykälissä 7 ja 8?

Pykälissä 7 ja 8 jää jokseenkin epäselväksi, miten koulutustoimija (yksityinen tai julkinen) voi itse hyödyntää anonymisoituja osaamistietovarannon tietoja. Koulutustoimijoiden olisi tärkeä päästä näihin käsiksi voidakseen palvella oppijoita oikeasuuntaisesti sekä markkinoida koulutusta oikeille kohderyhmille. Tämä on erityisen tärkeää, sillä Osaamispolku-palvelun tavoite on korjata kohtaantongelmaa työmarkkinoilla ja parantaa jatkuvaa oppimista. Koulutustoimijat ja oppilaitokset tarvitsevat pääsyn tietoon, jotta osaajien tarpeita ja koulutuksen kohdentamista voidaan analysoida oikein.

Muita huomioita ehdotetusta osaamistietovarantoa koskevasta sääntelystä?

Esityksessä puhutaan ”koulutustoimijoista”, mutta määritelmä on jäänyt läpi esityksen epäselväksi. Osaamistietovarannon tiedot haetaan vain julkisten oppilaitosten ja TE-palveluiden tietovarannoista, jolloin on mahdollista, että jotkut yksityiset koulutuksen tarjoajat jäävät palvelun ulkopuolelle. Esitykseen tulisi kirjata, miten yksittäinen koulutustoimija voisi päästä palveluun mukaan koulutuksen tarjoajana ja kuinka palveluita voi sisällyttää Osaamispolun oppijalle ehdottamaan tarjontaan.

Luvussa 3 esitellään esityksen tavoitteet, joista yksi on: ”Koulutustoimijoille palvelu mahdollistaisi pääsyn työmarkkinatietoon sekä dataan, joka auttaisi kehittämään ja kohdentamaan palveluja vastaamaan työelämän muuttuvia tarpeita. Lisäksi tavoitteena on, että työ- ja opetushallinnon toimijat saisivat palvelusta ennakointi-, koulutus- ja työmarkkinatietoa, jonka avulla voitaisiin

suunnitella kysyntää vastaavia palveluja.” Suomen Yrittäjät näkee, että näiden mahdollisuuksien soisi ulottuvan myös yksityisille koulutustoimijoille, jotka räätälöivät koulutussisältöä nimenomaan työelämän tarpeita varten.

Lisäksi esityksen vaikutuksissa ei ole analysoitu Osaamispolku-palvelun käyttöönoton vaikutuksia yrityksiin, yksityisiin koulutustoimijoihin ja yksityiseen opetusalaan, vaikka nämä muodostavat huomattavan osan koulutuksen tarjoajista.

Koulutustarjonnan tiedot

Onko opinto- ja tutkintorekisterilakiin ehdotettu luku jatkuvan oppimisen koulutustarjonnan tietovarannosta selkeä? Jos ei, mikä siinä on epäselvää?

Luku jatkuvan oppimisen koulutustarjonnan tietovarannosta on pääosin ja rakenteellisesti selkeä, mutta vaatii vielä määritelmien täsmentämistä. Kuten edellisessä luvussa, myös tässä on hyvä selvittää mitä ”tutkinnon osat” tarkalleen ottaen tarkoittavat sekä mitä kaikkea koulutusta sisällytetään termiin ”koulutustarjonta”. Uuden palvelun tavoitteena on vastata moneen osaamis- ja työelämätarpeeseen, jolloin koulutustarjonta voi pitää sisällään myös valmennuksia, osaamismerkkejä, ja muita koulutusmuotoja, jotka eivät ole määriteltävissä opintopistein. Näitä koulutuksia tarjoavia yksityisiä toimijoita ei ole myöskään selvästi huomioitu lainsäädäntöesityksessä.

Onko palveluun sisällytettävä, pykälien 22 b ja 22 c mukainen koulutustarjonta tarkoituksenmukainen?

Suomen Yrittäjät on pettynyt lainsäädäntöesityksen suppeaan käsitykseen koulutustoimijasta. Nykyisen esityksen mukaan ensisijaisesti vain julkisesti rahoitettua koulutusta järjestävät voisivat tallentaa tietovarantoon tietoja julkisesti rahoitetun koulutuksensa tarjonnasta. Esityksessä ei perustella miksi yksityiset koulutuksen tarjoajat on jätetty pois tietovarannosta. Tämä on karhunpalvelus Suomen jatkuvan oppimisen menestyksekkäälle toteutumiselle.

Hallituksen esitys, ja etenkin pykälät 22 b ja c, eivät selvästi määritä yksityisille koulutustoimijoille pääsyä Osaamispolku-palveluun. Suomen Yrittäjät myös kyseenalaistaa, että onko hallituksen esityksessä tarkoitus kehittää digitaalinen palvelu, jossa oppijalle suositellaan joko ainoastaan tai ensisijaisesti julkisesti rahoitettuja koulutusmahdollisuuksia? Kun palvelun on tarkoitus edistää jatkuvaa oppimista läpi elämän, niin päätös vaikuttaa suosivan julkista koulutuksen tarjoajaa enemmän kuin itse oppijaa.

Pykälässä 22 c huomioidaan vapaaehtoisesti tallennettava koulutustarjonta, joka on muu kuin tutkintoon tähtäävä koulutustarjonta. Myöskään tässä pykälässä ei huomioida kattavasti yksityisiä koulutuksen tarjoajia, jotka vastaavat työelämän kohtaanto-ongelmaan. Pykälässä on kirjoitettu seuraavasti: ”Työvoimapalvelujen valtakunnallisesta tietovarannosta säädettäessä on ollut tarkoitus mahdollistaa se, että myös yksityiset toimijat pystyisivät kirjaamaan tietovarantoon palveluitaan.” Tämä on hyvin suppeasti ilmaistu ottaen huomioon yksityisten koulutustoimijoiden laajan kirjon ja koulutustarjonnan. Moni yksityinen koulutuksen tarjoaja on lähellä elinkeinoelämää ja tuottaa koulutuksia nimenomaan työelämätarpeiden pohjalta, ja etenkin rajatuissa kohderyhmissä, joiden

tarpeisiin julkinen koulutus ei tarpeeksi hyvin vastaa. Esityksessä ei kuvailla, miten yksityinen toimija voi hyödyntää Osaamispolku-palvelua ja voivatko koulutuksen tarjoajat tehdä muutakin kuin vain kirjata palvelunsa. Olisi tärkeä huomioida, miten yksityiset koulutuksen tarjoajat voivat myös kohdentaa palvelunsa oikeille oppijoille. Avoimeksi myös jää, millä tavoin yksityinen koulutuksen tarjoaja voi kirjata oman palvelunsa tietovarantoon, jos hänen palvelunsa ei ole osa työvoimapalveluita tai tutkintoon johtavaa koulutusta.

Lakiesitykseen tulisi selvemmin sisällyttää yksityisten koulutuksen tarjoajien mahdollisuudet käyttää palvelua ja tarjota koulutuspalvelujaan oppijoiden käyttöön.

Muita huomioita ehdotetusta koulutustarjonnan tietovarantoa koskevasta sääntelystä?

Ei lausuttavaa.

Muita huomioita

Muita huomioita hallituksen esityksen luonnoksesta:

Ei lausuttavaa.

Nyroos Maria
Suomen Yrittäjät ry